

Sosiaaliturvakomitean kokous

12.3.2024

**Etuuksien ja palvelujen vastaavuus ihmisten
elämäntilanteisiin**

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ohjelma

- 8.00–8.10 Puheenjohtajan avaus ja aamukahvit pöydissä**
- 8.10–8.15 Fasilitaattorit Jaana Utti ja Soile Kuitunen alustavat päivän juoksutuksen**
- 8.15–9.00 Sadan sekunnin tulevaisuuspuheet teemoista A-C**
Teema A Oikeus ansaita toimeentulonsa
Teema B Irti kehästä
Teema C Nopeat vahvistavat toimet

Lyhyet keskustelut pöydissä kuulluista tulevaisuuspuheista
- 9.00–9.10 *Tauko***

Lyhyet keskustelut pöydissä kuulluista tulevaisuuspuheista ja valinnat, mihin pöytään kukin lähtee seuraavaksi keskustelemaan ratkaisuista
- 9.10–9.50 Sadan sekunnin tulevaisuuspuheet teemoista D-E**
Teema D Työkyky kuntoon
Teema E Vahvuuksien varassa kohti itselle merkityksellistä
Teema F Osallistuminen yhteiskuntaan
- 9.50–10.00 *Tauko***
- 10.00–10.30 Siirtyminen teemapöytiin (A-F) ja ratkaisujen työstäminen**
- 10.30–11.00 Yhteenveto:** pöytien esittämät ratkaisut, puheenjohtajiston loppusanat

Komitean jäsenet

Atte Kaleva
*Kokoomuksen
eduskuntaryhmä*

Pia Sillanpää
*Perussuomalaisten
eduskuntaryhmä*

Tarja Filatov
*Sosialidemokraattinen
eduskuntaryhmä*

Katri Kulmuni
*Keskustan
eduskuntaryhmä*

Bella Forsgrén
*Vihreä
eduskuntaryhmä*

Laura Meriluoto
*Vasemmistoliiton
eduskuntaryhmä*

Henrik Wickström
*Ruotsalainen
eduskuntaryhmä*

Päivi Räsänen
*Kristillisdemokraattinen
eduskuntaryhmä*

Harry Harkimo
*Liike Nyt
-eduskuntaryhmä*

Pysyvät asiantuntijat 1/2

Eveliina Pöyhönen
sosiaali- ja
terveysministeriö

Ulla Härmäläinen
valtiovarainministeriö

Kimmo Ruth
työ- ja elinkeinoministeriö

Virpi Hiltunen
opetus- ja
kulttuuriministeriö

Jaana Rissanen
sosiaali- ja
terveysministeriö

Outi Antila
Kansaneläkelaitos

Antti Koivula
Työterveyslaitos

Eeva Nykänen
Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos

Susan Kuivalainen
Eläketurvakeskus

Ellen Vogt
Hyvinvointialueyhtiö
Hyvil Oy

Pysyvät asiantuntijat 2/2

Ilkka Oksala
*Elinkeinoelämän
keskusliitto EK*

Anna Kukka
*Kunta- ja
hyvinvointialueyönantajat
KT*

Harri Hellstén
Suomen Yrittäjät

Pirjo Väänänen
*Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry*

Minna Ahtiainen
STTK ry

Katri Ojala
Akava ry

Maria Salenius
Suomen Kuntaliitto

Eija Koivuranta
*SOSTE Suomen
Sosiaali ja terveys ry*

Suvi Mäkeläinen
*Suomen nuorisovalan
kattojärjestö Allianssi ry*

Sari Kokko
Vammaisfoorumi ry

Puheenjohtajisto

Pasi Moisio
puheenjohtaja

Liisa Siika-aho
1. varapuheenjohtaja

Essi Rentola
2. varapuheenjohtaja

Saara Leppinen
*arviointi- ja selvitysryhmän
puheenjohtaja*

Sihteerit ja viestintä

Asiantuntijasihteerit:

Milja Tiainen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Eeva Vartio
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Ritva Liukonen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Johanna Peltoniemi
*Terveyden ja hyvinvoinnin
laitos*

Emmi Ritola
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

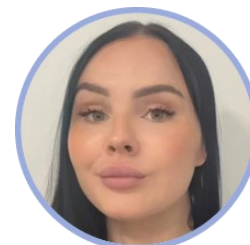
Simo Mentula
valtiovarainministeriö

Tekninen sihteeri:

Katja Sundqvist
sosiaali- ja terveysministeriö

Viestintä:

Anna Työrinoja
sosiaali- ja terveysministeriö

Puheenjohtajiston alustus

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Sosiaaliturvakomitean tehtävät muutospäätöksessä

1. Etuuksien ja palvelujen vastaavuus ihmisten elämäntilanteisiin (erityisesti työttömyys, sairaus, työkyvyttömyys ja näitä koskevat palvelut)
2. Sosiaaliturvan taso ja etuuksien yhdistelmät sekä perusturvan ja viimesijaisen turvan suhde ja niiden asema sosiaaliturvajärjestelmässä
3. Etuuksien yksilö- ja perhekohtaisuus, elatusvelvollisuudet sekä erilaiset asumis- ja perhetilanteet
4. Yleistuen valmistelun seuranta.

Fokus: Henkilöt, joilla on työllistymisen ja työkyvyn haasteita

Tavoite: Miten luodaan aktiivinen, yksilöllinen ja jatkuva polku kohti työllisyyttä ja työkykyä?

Perustuslain 19.2 § elämäntilanteet / sosiaaliset riskit ja niitä turvaavat sosiaaliturvaetuedet

Elämäntilanne	Turvaava etuus	
	Perusturva	Ansioturva
Työttömyys	Peruspäiväraha, työmarkkinatuki	Ansiopäiväraha
Sairaus	Sairauspäiväraha vähimmäismääräisenä	Sairauspäiväraha
Työkyvyttömyys	Kuntoutusraha vähimmäismääräisenä	Kuntoutusraha
	Työkyvyttömyyseläke (kansaneläke, takuueläke)	Työkyvyttömyyseläke (työeläke)
Lapsen syntymä	Vanhempainpäivärahat vähimmäismääräisenä	Vanhempainpäivärahat
Vanhuus	Vanhuuseläke (kansaneläke, takuueläke)	Vanhuuseläke (työeläke)
Huoltajan menetys	Lesken- ja lapseneläkkeet (kansaneläke)	Lesken- ja lapseneläkkeet (työeläke)

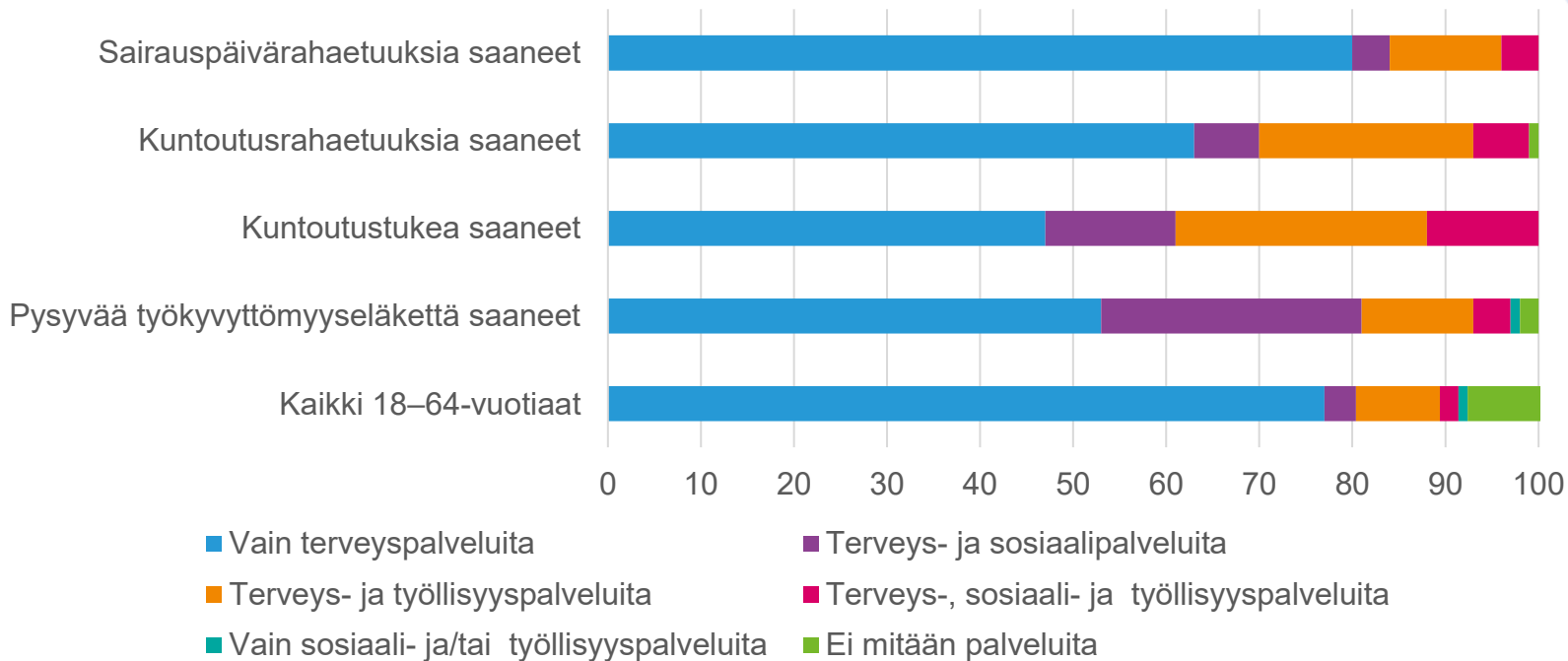
Esiin nostettuja ongelmia komitean ensimmäisellä kaudella

- Pitkät etuuskaudet ilman palveluja
- Keskittyminen työkyvyttömyyteen olemassa olevan työkyvyn sijaan
- Heikko velvoittavuus ja kannustavuus
- Palveluihin osallistuminen ei ole etuudensaajille motivoivaa
- Valmennuksellisen tuen puute
- Työmarkkinoiden heikko kyky sopeutua osatyökykyisyyteen
- ”Kurimuksen kehä”, ratkaisut tuottavat usein toisen ongelman
- Palvelujen ja etuuksien yhteensovittamisen ongelmat

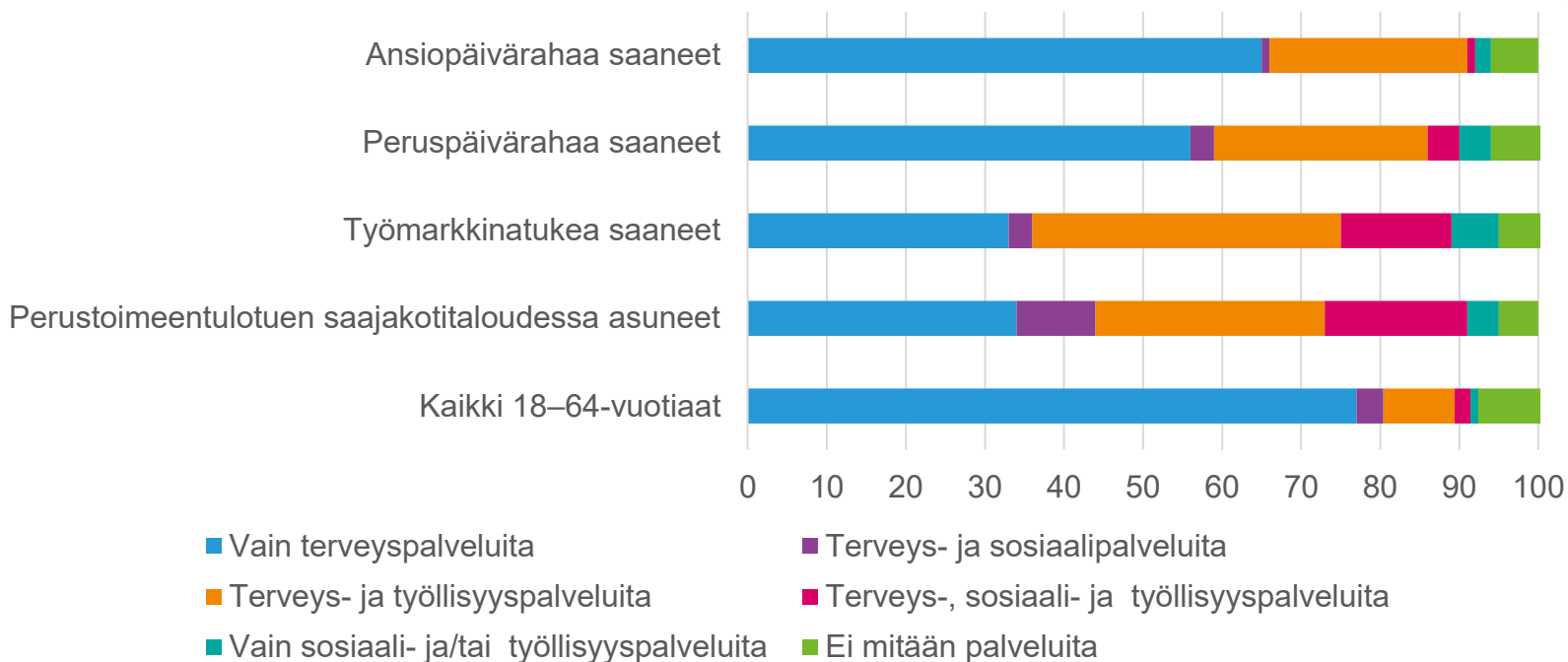
Välimietinnön ehdotuksia koskien asiakokonaisuutta

- 5.** Selvitetään työkyvyttömyyden käsitteiden eroja eri etuuksissa, poistetaan mahdolliset epätarkoituksenmukaiset erot ja arvioidaan mahdollisuudet erilliseen osatyökyvyn/osatyökyvyttömyyden käsitteeseen eri etuuksissa.
- 6.** Yksinkertaistetaan ja joustavoitetaan työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviä toimeentuloa turvaavia etuuksia mahdollisuuksien mukaan. Varmistetaan, että lainsäädäntö tukee työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä olemassa olevan työkyvyn hyödyntämistä.
- 7.** Huomioiden palvelujen saatavuus ja saavutettavuus, arvioidaan mahdollisuuksia liittää työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviin etuuksiin kannustimia ja velvoitteita osallistua palvelutarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin.
- 9.** Selvitetään työmarkkinatuen toimivuutta ja uudistamistarpeita tilanteissa, joissa työmarkkinoille pääsy tai niille palaaminen on vaikeutunut.

Työkyvyttömyysetuuksia saaneiden terveys-, sosiaali- ja työllisyyspalveluiden käyttö

Työttömyysturvaa ja perustoimeentulotukea saaneiden terveys-, sosiaali- ja työllisyyspalveluiden käyttö

Ratkaistava ongelma

Miten luodaan aktiivinen, yksilöllinen ja jatkuva polku kohti työllisyyttä ja työkykyä?

Mitkä ratkaisut voisivat edesauttaa sitä, että yksilö ei joutuisi etuuksien kierteeseen työkyvyn heikentymisen tai sairauden vuoksi?

Mitä ratkaisuja voitaisiin löytää pitkittyneiden etuuskausien ehkäisemiseksi?

Tulevaisuuspuheet ja työpajatyöskentely

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ohjelma

8.00–8.10 Puheenjohtajiston alustus ja aamukahvit pöydissä

8.10–8.15 Fasilitaattorit Jaana Utti ja Soile Kuitunen alustavat päivän juoksutuksen

8.15–9.00 Sadan sekunnin tulevaisuuspuheet teemoista A-C

Teema A Oikeus ansaita toimeentulonsa

Teema B Irti kehästä

Teema C Nopeat vahvistavat toimet

Lyhyet keskustelut pöydissä kuulluista tulevaisuuspuheista

9.00–9.10 *Tauko*

9.10–9.50 Sadan sekunnin tulevaisuuspuheet teemoista D-F

Teema D Työkyky kuntoon

Teema E Vahvuuksien varassa kohti itselle merkityksellistä

Teema F Osallistuminen yhteiskuntaan

Lyhyet keskustelut pöydissä kuulluista tulevaisuuspuheista ja valinnat, mihin pöytään kukin lähtee seuraavaksi keskustelemaan ratkaisuista

9.50–10.00 *Tauko*

10.00–10.30 Siirtyminen teemapöytiin (A-F) ja ratkaisujen työstäminen

10.30–11.00 **Yhteenveto:** pöytien esittämät ratkaisut, puheenjohtajiston loppusanat

Kohti tulevaisuutta

Perustuslain 18 pykälä: Oikeus työhön ja elinkeinovapaus

Jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla.

Teemat

- A. Perustuslain mukaan ihmisellä on **oikeus ansaita toimeentulonsa valitsemassaan työssä ja ammatissa**. Miten ja millaisissa hetkissä toimiva sosiaaliturva kannustaisi kohti työtä ja tuon oikeuden toteutumista?
- B. **Irti kehästä**. Miten ja millaisin ratkaisuin työkyvyn heikentymisen tai sairauden tilanteessa ihminen voisi mahdollisimman hyvin päästä taas työhön?
- C. **Nopeat vahvistavat toimet**. Millaisin ratkaisuin auttaisimme ihmistä pitämään etuuskauden tarpeellisen pituisena? Miten sosiaaliturva vaikuttaisi nopeasti niin, että ihminen pääsee työhön?
- D. **Työkyky kuntoon**. Työttömyysturva on turvaa työttömyyden kohdatessa. Millaisin ratkaisuin voidaan varmistaa, että ne, joilla on terveyden ja työkyvyn haasteita saisivat vaikuttavan avun niihin? Miten sosiaaliturva vaikuttavana toimii näitä vahvistavana?
- E. **Vahvuuksien varassa kohti itselle merkityksellistä**. Työelämä muuttuu vauhdilla ja tarjoaa laajasti mahdollisuuksia nyt myös niille, jotka vielä hetki sitten saatettiin määritellä työkyvyttömäksi. Miten ja millaisin ratkaisuin voitaisiin saada osittainenkin työkyky käyttöön ja ehkä kasvuun?
- F. **Osallistuminen yhteiskuntaan** kuuluu kaikille sen jäsenille. Miten ja millaisin ratkaisuin jokainen sosiaaliturvan saaja voi kokea olevansa mukana yhteiskunnassa? Millaista osallistumista haluamme tukea?

Muut asiat

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Komitean työsuunnitelma

- Komitean työsuunnitelma sisältää tietoa komitean toiselle kaudelle asetetuista tavoitteista ja tehtävistä, komitean kokoonpanosta, työskentelyn käytännöistä ja kokousaikataulusta.
- Päivittyvä työsuunnitelma (2023–2027) löytyy sosiaaliturvakomitean Tiimeri-työtilasta
 - [Linkki työsuunnitelmaan](#)
 - [Linkki työtilaan](#)

Seuraavat kokoukset

- Seuraava komitean kokous järjestetään **torstaina 23.5.2024 klo 8–11**. Kokouksen aiheena on kokonaisuus 2: Sosiaaliturvan taso ja etuuksien yhdistelmät sekä perusturvan ja viimesijaisen turvan suhde ja niiden asema sosiaaliturvajärjestelmässä.
- Kansanedustajajäsenet kokoontuvat 20.3., 17.4. ja 13.6.2024.

Kiitos!

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET